

Esitys Haltialanmetsän luonnonsuojelun alueen perustamisesta

HEL 2019-000079

Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 on esitetty perustettavaksi Paloheinän-Haltialan alueelle metsäinen luonnonsuojelualue, jonka pinta-ala on 137 hehtaaria. Tarkoituksena on suojella monipuolinen lehtojen ja korprien muodostama kokonaisuus. Luontoarvojen turvaaminen vahvistaa Paloheinän-Haltialan metsäalueen suojelubiologista arvoa Helsingin luonnon monimuotoisuuden tärkeänä ydinalueena. Luonnonsuojeluohjelman toteuttaminen ja metsäverkoston vahvistaminen on kaupungin strategian mukaista toimintaa.

Alueen sijainti

Suunniteltu Haltialanmetsän luonnonsuojelualue sijaitsee Pohjois-Helsingissä, Keskuspuiston pohjoisosassa (liite 1). Sen eteläpuolella on Paloheinä, idässä Tuomarinkylän pellot, pohjoispuolella Haltialan aarnialue, Pitkäkosken rinnelehdot ja Vantaanjoki. Länsipuolelle rakennetaan uutta Kuninkaantammen asuinaluetta.

Taustaa

Haltialan metsäalueen arvo on tiedetty jo pitkään. Alueelle laadittiin ennallistamis- ja hoitosuunnitelma vuonna 2004, ja rakennusvirasto aloitti alueen hoitamisen ”luonnontilan vahvistamisen suunnittelualueena” vuonna 2006. Tavoitteena on ollut luoda Pitkäkosken rinnelehdon ja Haltialan aarnialueen väliin mahdollisimman luonnontilaisen kaltainen metsäalue.

Luonnonsuojelualueen perustamista on valmisteltu ensin ympäristökeskuksen ympäristönsuojeluosaston johdolla ja kaupungin organisaatiouudistuksen jälkeen kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelujen ympäristönsuojeluyksikön johdolla. Mukana viranhaltijayhteistyössä on ollut alusta asti sekä luonnonhoidon, kaavoituksen että liikunnan asiantuntijoita.

Luonnonsuojelualueen perustamiseen liittyvät selvitykset aloitettiin vuonna 2012. Silloin voimassa olleen luonnonsuojeluohjelman 2008-2017 mukaisesti oli tarkoitus perustaa kaksi erillistä suojelualuetta: Haltialan pohjoinen lehtoalue (44 ha) ja Paloheinän lehto- ja korpilaakson metsä (20 ha). Kasvillisuus ja linnusto kartoitettiin molemmilta alueilta.

Koska Helsingin uusi luonnonsuojeluohjelma oli tulossa nopeutettuun valmisteluun yleiskaavan tahdissa, myös Paloheinän-Haltialan alue

päätettiin ottaa tähän kokonaistarkasteluun. Uusi luonnonsuojeluohjelma hyväksyttiin ympäristölautakunnassa syyskuussa 2015, ja siinä päädyttiin esittämään Haltialaan laajempaa, ”ruotsalaismallista” suojelualuetta, jolla sallitaan myös paljon virkistystoimintoja.

Vuonna 2016 ympäristökeskus tilasi aiemmin tutkittujen kohteiden väliseltä alueelta täydentävän luontokartoituksen, ja saadut tiedot yhdistettiin vuoden 2012 tietoihin. Maastotöiden aikana ilmeni, että luonnonsuojeluohjelmassa oleva raja-osa oli suhteellisen epätarkka. Se tarkistettiin syksyllä 2016 siten, että raja-osaluona oli pääsääntöisesti ekologien kokonaisuuksien säilyttäminen, mutta paikoitellen oli mielekkäämpää käyttää suojelualueen rajana esimerkiksi olemassa olevaa ulkoilutietä.

Osallistaminen

Haltialan ulkoilualuetta käyttäviä asukkaita haluttiin ottaa mukaan vuoropuheluun jo työn alkuvaiheessa. Toimintamuodoksi valittiin edustuksellinen osallistaminen: toistakymmentä alueella toimivaa asukasyhdistystä tai harrastusseuraa sai kutsun lokakuussa 2016 järjestetyille maastokäynnille. Toiveena oli saada mukaan 1-2 edustajaa jokaisesta kutsutusta yhdistyksestä. Samoille sidosryhmille järjestettiin kaksi fasilitoitua työpajaa: kesäkuussa 2017 aiheena oli alueen käyttäjien kokemukset ja toiveet, lokakuussa 2017 puolestaan luontoarvojen ja eri virkistyskäyttömuotojen yhteensovittaminen.

Sidosryhmiltä on saatu arvokasta tietoa alueen käytöstä ja käyttäjien tarpeista. Lisäksi työpajoissa on päästy pohtimaan alueen tulevaisuutta sekä luonnonsuojelun että eri harrastusmahdollisuuksien näkökulmista. Erilaisten intressien yhteen sovittaminen onkin ollut tässä työssä erityisen tärkeää.

Tulevan luonnonsuojelualueen suunnittelusta kerrottiin myös kahdessa Pakila-Tuomarinkylän aluesuunnitelmaa käsittelevässä asukasillassa huhtikuussa 2017.

Lähialueen opettajille järjestettiin nettikysely toukokuussa 2018. Se lähetettiin yli 50 koululle ja päiväkodille, ja vastauksia saatiin 20. Vantaalaiset koulut olivat vastaajissa enemmistönä.

Lokakuussa 2018 Haltialan metsän luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelman luonnos esiteltiin avoimessa yleisötilaisuudessa Pakilan yläasteella, jolloin halukkailla oli mahdollisuus esittää kysymyksiä ja kommentteja suunnitelmasta.

Tammikuussa 2019 luonnonsuojelualueen perustamisesityksen teksti sekä hoito- ja käyttösuunnitelma lähetetään vielä sidosryhmille

mahdollisia kannanottoja varten ja laitetaan kaupungin verkkosivuille nähtäväksi.

Kiinteistötiedot ja omistus

Haltialanmetsän tuleva luonnonsuojelualue sijaitsee kolmella kiinteistöllä, jotka Helsingin kaupunki omistaa:
091-431-1-659 Tuomarinkylän kartano, 091-404-1-2 Tomtbacka ja 091-421-1-3 Nackböle.

Haltialanmetsän luonnonsuojelualueen rajausehdotuksen alueelle ei kohdistu rasitteita.

Kaavoitus

Yleiskaavan Kaupunkiluonto-teemakartassa Haltialanmetsän luonnonsuojelualue on esitetty oikeusvaikutteisella aluerajauksella muiden luonnonsuojeluohjelman 2015-2024 kohteiden kanssa.

Suojelualueen länsiosa sijoittuu Keskuspuiston pohjoisosan asemakaavan 11905 alueelle. Kyseisessä kaavassa on edellisen luonnonsuojeluohjelman (2008-2017) mukaisesti kaksi erillistä aluetta merkinnällä SL-2 ”luonnonsuojelulain perusteella suojeltavaksi tarkoitettu alue, jolla on erityinen virkistyskäyttömerkitys”. Nyt esitettävä laajempi suojelualueen rajausta perustuu uuteen luonnonsuojeluohjelmaan (2015-2024) ja se on osittain myös kaavan VR- eli retkeily- ja ulkoilualueella.

Suojelualueen itäosa sijoittuu asemakaavassa 9540 VR-alueelle.

Luonnon monimuotoisuus

Luontotyypit ja kasvillisuus

Haltialanmetsän kasvillisuus on monipuolista ja rehevää. Elinympäristöistä arvokkaimpia ovat laajat lehtokorvet, turvelehdot, keskiravinteiset tuoreet lehdot sekä kosteat lehdot. Alueella on myös tuoretta ja lehtomaista kangasmetsää. Metsän luonnontilaan on vaikuttanut pitkä käyttöhistoria, erityisesti laajat ojitukset ja hakkuut 1900-luvun alkupuoliskolla.

Pääosa alueen ylispuustosta on järeää tai kookasta, 70-110 vuotta vanhaa. Valtapuuna on kuusi, mutta haapaa kasvaa paikoitellen runsaasti. Itäosasta löytyy useita metsäkuvioita, joilla kasvaa tasaikäinen, nuorehko ja tiheä puusto. Kaakkoisosa poikkeaa muusta alueesta, koska se on lehtipuuvaltainen ja väljäuustoinen.

Monet Haltialanmetsän elinympäristöt - runsaslahopuustoiset lehdot, tuoreet ja lehtomaiset kangasmetsät sekä osa korvista - ovat maakunnallisesti arvokasta luonnonympäristöä.

Alueella esiintyvistä lehdoista on arvioitu uhanalaisiksi vuoden 2008 uhanalaisuusarvioinnissa sinivuokko-käenkaalityypin lehto (HeOT), joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) ja käenkaali-oravanmarjatyyppin tuore lehto (OMaT), joka on vaarantunut (VU). Alueen lehtotyypeistä silmälläpidettäväksi (NT) on luokiteltu hiirenporras-käenkaali -tyypin lehdot. Soista lehtokorvet on arvioitu erittäin uhanalaisiksi (EN), samoin ruohokorvet, joiden alatyyppejä ovat saniaiskorvet, ruohomustikkakorvet ja mustikkakorpi. Vanhempaa puustoa kasvavat tuoreet ja lehtomaiset kangasmetsät on arvioitu silmälläpidettäväksi, kuten myös kallioiden elinympäristöt.

Vuosien 2012 ja 2016 luontonselvityksissä Haltialanmetsän alueella havaittiin yhteensä 210 putkilokasvitaksonia. Niiden joukossa oli useita Helsingissä harvinaisia ja uhanalaisia lajeja. Valtakunnallisesti uhanalaisia putkilokasveja ei Haltialanmetsästä ole tavattu, mutta kylläkin muutamia silmällä pidettäviä ja alueellisesti uhanalaisia lajeja.

Lahopuu ja seuralaislajisto

Lahopuun määrä, laatu ja jatkumo kertovat metsän luonnontilasta. Haltialan metsissä lahopuuta on syntynyt etenkin kosteisiin elinympäristöihin. Alueen eteläosan lahopuukeskittymät ovat valtakunnallisesti merkittäviä. Runsaan kuusilahopuun syntyminen johtuu toisaalta puuston iästä, sillä yli 100-vuotiaat kuuset alkavat olla elinikänsä päässä, ja toisaalta tehdyistä ennallistamistoimista, kun pintavesi on noussut ojien patoamisen seurauksena. Myös pitkät kuivat jaksot ja myrskyt tuottavat lahopuuta. Lahopuu lisää huomattavasti metsien monimuotoisuutta, sillä monet eliöt ovat riippuvaisia siitä.

Kääpiä on kartoitettu Haltialan alueelta useana vuonna. Yhteensä on havaittu 85 kääpälajia, mikä on Helsingissä paljon. Uusimmissa kartoituksissa Haltialanmetsä on jaettu viiteen osa-alueeseen, joista neljä täyttää parhaan eli 1-arvoluokan kriteerit. Haltialanmetsä on valtakunnallisesti merkittävä alue kuusilahopuun kääväkäs-lajiston suojelulle. Mombertintien lounaispuolen lehto on suojelullisesti tärkeä haavasta ja koivusta riippuvaiselle kääväkäs-lajistolle.

Lahokaviosammal on vaikeasti havaittava, uhanalainen ja erityisesti suojeltava laji, joka kasvaa pitkälle lahonneilla kuusimaapuilla ja kannoilla. Sitä on löydetty varsinkin Paloheinän täyttömäkeä ympäröivistä metsistä. Tulevalta suojelualueelta lahokaviosammalen esiintymistä ei ole kartoitettu, mutta siellä on runsaasti lajille soveltuvaa pehmentynyttä kuusilahopuuta.

Linnut

Haltialanmetsän linnustolaskennat tehtiin vuosina 2012 ja 2016. Koko selvitysalueelta havaittiin kartoituksissa yhteensä 50 lajia, jotka kuuluvat alueen pesimälinnustoon tai joiden reviiri sijaitsi osittain selvitysalueella. Haltialanmetsän pesimälinnusto on lajistollisesti ja määrällisesti varsin edustava. Vanhan metsän suosijoista puukiipijä esiintyi selvitysalueella erityisen runsaana, samoin kuin Suomessa harvalukuiset idänuunilintu ja pikkusieppo. Vanhemman kuusivaltaisen metsän suosijoista tilitettiin tavattiin muutamia. Mustapääkerttu oli runsas alueen rehevimmillä metsäkuvioilla. Vuosien mittaan myös petolinnuista on tehty havaintoja.

Merkittävä pesimälinnustoon vaikuttava erityispiirre selvitysalueen metsissä on luonnonkolojen runsaus. Laskennoissa löytyi erittäin paljon sekä tuoreita että vanhoja käpytikan koloja. Monia kolopesijöitä, kuten kirjosioppoa, tali-, sini- ja kuusitiaista, on Haltialassa enemmän kuin tavallisilla hoidetuilla metsäalueilla. Käpytikka oli vuonna 2012 ainoa havaittu tikkalaji selvitysalueella. Palokärjestä, pohjantikasta ja pikkutikasta tehtiin havaintoja vuonna 2016.

Kovakuoriaiset

Haltialan alueella elää melko edustava kuuseen liittyvä kovakuoriaislajisto. Ennallistetun alueen lajiston monimuotoisuus on kasvanut kymmenen vuoden seurantakaudella. Tällä perusteella ennallistamista voidaan pitää onnistuneena. Lehtipuilla elävien kovakuoriaisten yksilömäärä kasvoi ennallistamisen alkuvaiheessa, mutta on palautunut myöhemmin ennalleen.

Viimeisimmässä kovakuoriaisselvityksessä vuonna 2015 ei havaittu yhtään uhanalaista lajia, mikä johtuu pääosin uhanalaisluokituksen muutoksista. Yksi silmälläpidettävä laji havaittiin: kyrmysepikällä näyttää olevan pysyvä kanta alueella.

Lahopuukovakuoriaisten seurannalla on saatu tietoa vanhan metsän lajiston elinolosuhteiden kehittymisestä ja alueen muuttumisesta luonnontilaisemmaksi. Samalla on varmistettu, etteivät erityisen haitalliset kaarnakuoriaiset ole lisääntyneet liian voimakkaasti. Seurantavuosien aikana ei ole havaittu puustolle haitallisten kaarnakuoriaisten massaesiintymiä.

Nisäkkäät

Haltiala on riittävän laaja metsäalue monille nisäkäslajeille. Sieltä on elinympäristö- ja lintukartoituksen yhteydessä havaittu rusakko, orava, supikoira ja kettu sekä metsä- ja valkohäntäkauriin jälkiä. Myös alueella havaituista näädestä, villisioista ja hirvistä on saatu tietoa.

Helsingin liito-oravakartoituksessa on tehty useita havaintoja liito-oravan jätöksistä niin tulevilla suojelualueella kuin laajemminkin Haltialan alueella. Liito-orava suosii vanhempia sekametsiä, joissa kasvaa kuusta ja haapaa. Se viihtyy erityisesti metsissä, joissa suojaa antavia alempia latvuserroksia ei ole poistettu. Haltialanmetsä onkin liito-oravalle lähes kauttaaltaan soveltuvaa tai erittäin soveltuvaa elinympäristöä.

Virkistyskäyttö

Haltialan alue on yksi pääkaupunkiseudun tärkeimmistä ulkoilualueista, ja sinne tehdään arviolta 2 miljoonaa käyntiä vuosittain, näistä hiihtokäyntejä on 0,5 – 1 miljoonaa. Alueella harrastetaan myös monia muita lajeja: kävelyä, lenkkeilyä, koiran ulkoilutusta, suunnistusta, maastopyöräilyä jne.

Haltialan alueen merkitys virkistysalueena tulee yhä tärkeämmäksi, kun pääkaupunkiseudulle muuttaa lisää asukkaita ja samalla viheralueiden määrä vähenee täydennysrakentamisen myötä.

Opetuskäyttö

Koko Haltialan alue on erinomainen opetus- ja retkikohde. Keväällä 2018 tehtiin nettikysely lähikoulujen ja päiväkotien opettajille. Vastausten mukaan tärkeimpiä retkikohteita alueella ovat Paloheinän majan ja Pitkälän majan ympäristöt, Pitkälän rinnelehdot ja Haltialan kotieläintila. Kyselyyn vastanneet opettajat kertoivat käyvänsä Haltialan alueella lukuvuoden aikana yleensä 1-2 kertaa/ryhmä ja päiväkotiryhmien kanssa useamminkin. Opettajat käyttäisivät aluetta enemmän, jos siitä saisi enemmän taustatietoja ja alueella olisi paremmat palvelut.

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Haltialanmetsän luonnonsuojelualueelle on teetetty konsulttityönä hoito- ja käyttösuunnitelma, joka on luettavissa tammikuun lopusta alkaen kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.hel.fi/luonnonsuojelu. Luontotieto Keiron Oy:n laatimassa suunnitelmassa on sovitettu yhteen alueen luontoarvoja ja virkistyskäyttöä.

Hoito- ja käyttösuunnitelma on yleistasoinen eli monien asioiden kohdalla tarvitaan yksityiskohtaisempaa toteutussuunnittelua. Myös hydrologiset selvitykset täytyy tehdä ennen kuin ennallistamistoimien laajentamisesta päätetään.

Hoito

Hoitotoimien tavoitteena on jatkaa vuonna 2006 aloitettua ennallistamista ja luoda Haltialanmetsän alueelle laaja, luonnontilaistuva lehtokorpialue.

Keskeisin asia hoitosuunnitelmassa on vesitalouden palauttaminen. Tämä tehdään hitaasti ja työtä jatketaan myös suunnitelmakauden 2019-2029 jälkeen. Aluksi toimitaan nykyisellä pohjoisella ennallistamisalueella ja myöhemmin uudella, eteläisemmällä osa-alueella.

Kuivatusojia patoamalla ja purouomia luonnonmukaistamalla saadaan vesi viipymään alueella pidempään, maa soistumaan nykyistä laajemmalla alueella ja korprien eliölajistolle turvataan sopivat olosuhteet. Lahopuun määrä lisääntyy, samoin siitä riippuvaiset eliölajit. Myös metsän rakenne ja puulajisto monipuolistuvat, kun kuolevien kuusten tilalle aukkopaikkoihin kasvaa lehtipuita.

Ojien luonnontilaistumisen myötä virtavesien lajisto, ehkä jopa taimen, voi ajan mittaan palata alueelle. Virtaamavaihtelut Näsinojaan vähenevät ja eroosio pienenee, mikä puolestaan parantaa Vantaanjoen vedenlaatua ja vähentää Itämeren kuormitusta.

Kevyitä metsänhoitotoimia ehdotetaan mm. lehtoihin, joissa suositaan lehtipuita - ja pähkinäpensasta, jos sitä esiintyy.

Suojelualueen itäreunalla on kangasmetsiä, joiden nuori puusto on tiheää ja tasaikäistä. Näillä kuvioilla on perusteltua tehdä harkittuja metsänhoitotoimia, kuten harvennuksia, jotta puusto kehittyy nopeammin eri-ikäiseksi ja luonnonmukaisemmaksi. Tämä myös ohjaa virkistyskäyttöä näille alueille ja vähentää kulutuspainetta herkemmillä elinympäristöillä.

Ulkoilureittien metsänreunoja on tarpeen hoitaa. Latujen varsilla suositaan lehtipuita, mikä vähentää ladulle putoilevia neulasia ja helpottaa satavan lumen kertymistä ladulle. Risteyskohtien näkyvyyttä parannetaan. Vaarallisten puiden kaataminen tehdään ennalta sovittujen periaatteiden mukaisesti. Haasteelliset kohteet käsitellään kaupungin sisäisessä työryhmässä.

Hoitosuunnitelmassa esitetään kahden vanhan niityn ennallistamista. Toimenpiteinä riittää vesaikon raivaus ja niitto kerran vuodessa. Niittyjen ennallistamisella on myönteinen suojeluvaikutus, koska suurin osa maamme uhanalaisista eliölajeista elää perinneympäristöissä. Avoimet niityt myös monipuolistavat maisemaa.

Haitallisista vieraslajeista palsamipihdat ja satunnaiset tuomipihlajat on poistettava. Lupiin ja jättipalsamin leviämistä alueelle on seurattava ja torjuntatoimet aloitettava heti, jos niitä havaitaan. Eläimistä supikoira vaatii torjumista, koska se syö maassa pesivien lintujen munia ja poikasia. Jos minkkihavaintoja tulee, on senkin torjunta aloitettava.

Käytön ohjaus

Käyttösuunnitelman tavoitteena on ohjata virkistyskäyttöä luonnon kannalta kestäväan suuntaan ja siten vähentää maaston kulumista. Tärkeintä on, että reitit viitoitetaan selvästi ja niiden ylläpitoon varataan nykyistä enemmän resursseja.

Reitit

Suojelualueelle ei perusteta uusia reittejä, vaan nykyisiä parannetaan ja tehdään kestävämmiksi. Hyväkuntoiset reitit ohjaavat kulkua ja toivottavasti vähentävät uusien polkujen muodostumista.

Suojelualueen reittejä ei voi tarkastella irrallaan ympäröivästä ulkoilualueesta. Alueella on laaja latuverkosto, mutta talviselle kävelyreitille on suuri tarve. Suunnitelmassa ehdotetaan Kuninkaantammentien muuttamista ympärivuotisesti ylläpidettäväksi kävely- ja pyöräilyreitiksi, jolloin hiihtoladun voisi toteuttaa Pitkäkosken rinnelehdon kohdalla Kuninkaantammentien ja tulevan Haltialanmetsän luonnonsuojelualueen väliin. Idempänä latu johdettaisiin Kuninkaantammentien yli pellolle, mikä vaatii kevyen sillan rakentamista.

Opastettuja luontopolkuja on Haltialanmetsän suojelualueella noin 4,7 kilometriä. Niiden linjauksia muutetaan tarvittaessa ennallistamistoimien vuoksi. Nykyistä Korpipolkua ylläpidetään, opastauluja ja viittoja uusitaan tarvittaessa. Aiempi Metsäpolku alueen eteläosassa päivitetään kokonaan, opasteista alkaen.

Alueella on paljon vakiintuneita polkuja, jotka mahdollistavat erilaisten lenkkien kulkemisen. Tärkeimmät polut merkitään maastoon ja karttaopasteisiin. Näitä merkittyjä ulkoilupolkuja hoidetaan aktiivisesti esim. soraistamalla ja rakentamalla pitkospuita kosteisiin kohtiin. Kulkua ja kulumista voidaan ohjata myös siirtämällä maapuita tarvittaviin paikkoihin.

Maastopyöräily sallitaan opastetuilla luontopoluilla ja merkityillä ulkoilupoluilla, joita suojelualueella on yhteensä noin 10 kilometriä. Pyöräilyn välttämistä kuitenkin suositellaan erittäin kosteina kausina, jotta maasto ei kuluisi ja reitit eivät muuttuisi kuravelliksi.

Opasteet ja viitoitus

Hyvät opasteet ja viitoitus ovat perusta kulumisen ehkäisyyn. Kun reitit on hyvin merkitty, turha harhailu polkujen ulkopuolella vähenee. Opastauluissa suositellaan, että käyttäjät pysyvät merkityillä reiteillä erityisesti lintujen pesimäaikana touko-kesäkuussa ja kosteina kausina.

Rakenteet

Suojelualueella sallitaan turvallisuussyistä ulkoilureittien vaarallisimpiin risteyksiin rakenteita hiihdon ja muun liikkumisen eriyttämiseksi.

Tapahtumien järjestäminen

Tapahtumien järjestämiseen tarvitaan entiseen tapaan maanomistajan lupa, ja jatkossa lupaehdoista neuvotellaan aina kaupungin luonnonsuojeluviranomaisen kanssa. Suurten tapahtumien järjestäminen kielletään lintujen tärkeimpään pesimäaikaan 10.5.-20.6.

Jos suunnitellun tapahtuman järjestäminen on ristiriidassa luonnonsuojelun rauhoitusmääräysten kanssa, järjestäjä voi hakea lupaa rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen Uudenmaan ELY-keskukselta.

Suunnitelman vaikutukset

Hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttamisella on monia ekologisia, sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia:

Haltialanmetsän luonnon monimuotoisuus kasvaa ja luontoarvot lisääntyvät entisestään. Pitkäkosken rinnelehtojen ja Haltialan aarnialueen metsien kytkeytyneisyys paranee.

Luonnonsuojelun ja virkistyskäytön yhteensovittaminen antaa pääkaupunkiseudun asukkaille edelleen mahdollisuuden ulkoilla Haltialanmetsässä. Siellä onnistuu jatkossakin sosiaalinen vuorovaikutus harrastusten parissa tai iltalenkki omassa rauhassa. Luonnon hyvinvointivaikutuksista on runsaasti tutkimustietoa.

Taloudellisesti Haltialanmetsän hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttaminen vaatii sekä merkittäviä alkuinvestointeja että jatkuvaa ylläpitoa. Kustannuksia syntyy mm. ennallistamisesta, puuston hoidosta sekä opasteiden ja reittien ylläpidosta. Karkean kustannusarvion mukaan investoinnit ovat noin miljoona euroa ja vuotuiset ylläpitokustannukset 50 000- 150 000 euroa. Summat tarkentuvat toteutussuunnitelmien laatimisen myötä.

Taloudellinen panostus on välttämätöntä, jotta vilkkaasti käytetyn alueen kulumisen saadaan hallintaan. Se myös kannattaa siksi, että alueelle tulisi jatkossakin luontoliikuntaa arvostavia kävijöitä, jotka käyttävät alueen palveluita. Näin yritysten kannattavuus paranee ja kaupungin verotulot kasvavat. - Luonnossa liikkuminen on monien tutkimusten mukaan hyödyllistä ihmisten hyvinvoinnille. Tämä näkyy vähentyneinä terveyden- ja sairaanhoidon palvelujen tarpeena. – Lisäksi Haltialanmetsän ennallistamisen arvioidaan tasoittavan virtaamia Näsinojassa ja vähentävän Vantaanjoen tulvimista, jolloin myös tulvavahinkojen korjauskustannukset vähenevät.

Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty

- rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen
- maa-aineksien, kivien ja kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kallioperän vahingoittaminen tai muuttaminen
- puiden, pensaiden tai muiden kasvien ja sienten ja niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen ja niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen ja kerääminen
- tulenteke, telttailu ja muu leiriytyminen
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölajien säilymiseen.

2. Liikkumisrajoitukset

Alueella on kielletty

- moottoriajoneuvolla liikkuminen lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista; toimintarajoitteinen henkilö saa liikkua alueen ulkoiluteillä sähkömoottoridulla apuvälineellä
- pyöräily maastossa merkittyjen polkujen ulkopuolella
- ratsastus
- koirien, kissojen ja muiden lemmikkien irti pitäminen.

3. Alueella on sallittu edellä mainittujen määräysten estämättä

- liikkuminen jalkaisin; opasteissa ilmaistaan suositus pysyä merkityillä poluilla varsinkin kosteina kausina ja tärkeimpänä pesimäkautena 10.5.-20.6.
- marjojen ja ruokasienten poimiminen

- vaarallisiksi arvioitujen puiden ja niiden oksien tapauskohtainen poistaminen siten, että puut ja oksat jätetään pääsääntöisesti lahoppuiksi kasvupaikalleen tai sen läheisyyteen sopivalle paikalle
- ulkoiluteiden ja polkujen ylläpitoon ja turvallisuuteen liittyvät toimet
- haitallisten vieraslajien poistaminen
- toiminta hoito- ja käyttösuunnitelmassa sekä toimenpidesuunnitelmissa tarkemmin osoitetulla tavalla.

4. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luontoarvojen säilyttämiseksi ja parantamiseksi sekä virkistyskäytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus hyväksyy hoito- ja käyttösuunnitelman.

5. Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueen koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai tutkimuksen kannalta.

Korvausmenettely

Helsingin kaupunki ei vaadi luonnonsuojelulain mukaista korvausta rauhoituksen mahdollisesti aiheuttamasta taloudellisesta haitasta.